ಶ್ರೀ ವಿಠ್ಠಲ

ಮನೋಗತ

'ಸುಂದರ ತೆ ಧ್ಯಾನ ಉಭೇ ವಿಟೇವರೀ ।' ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಯುಗಗಳ ಕಾಲ ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವ ಪಂಢರಪುರದ ವಿಠ್ಠಲನೆಂದರೆ ಸಮಸ್ತ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರಾಧ್ಯದೇವತೆ ! ವಿಠ್ಠಲಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ನೆನಪಿಸಿದರೂ ಸಾಕು, ಭಕ್ತರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯು ಹೊಸ ಚಿಗುರೆಲೆ ಒಡೆಯುತ್ತದೆ. 'ಮಾವುಲಿ ತೂ, ಮಾವುಲೀ ಜಗಾಚೀ' (ತಾಯಿ ನೀನು, ಜಗತ್ತಿನ ತಾಯಿ ನೀನು), ಎಂದು ವಿಠ್ಠಲಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ವಿಠ್ಠಲ ಭಕ್ತರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಪಂಢರಪುರದ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಪುನಃ ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಮಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ, ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಠ್ಠಲನ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ಉತ್ಸಾಹ ದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಠ್ಠಲಭಕ್ತರಿಗೆ ವಿಠ್ಠಲನ ಉಪಾಸನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಶಾಸ್ತ್ರವು ತಿಳಿದರೆ, ಅವರ ಭಕ್ತಿಯು ದ್ವಿಗುಣವಾಗುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಕಿರುಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಮೂರ್ತಿಯ ದರ್ಶನದಿಂದ ಸಂತರಿಗೂ ಧ್ಯಾನ ತಗಲಿತೋ, ಅಂತಹ ವಿಠ್ಠಲಮೂರ್ತಿಯ

ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ-ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಂಡ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು, ಮೂರ್ತಿಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಹತ್ವ, ಹಾಗೆಯೇ ಪುಂಡಲೀಕನ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಸಂತ ನಾಮದೇವರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜ್ಞಾನದ ಪರೀಕ್ಷಣೆಯು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಅಮೂಲ್ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

'ದಯಾ ಹೇಚಿ ನಾಮ । ಭೂತಾಂಚೆ ಕಾರಣ ।। ಆಣಿಕ ನಿರ್ದಾಲನ । ಕಂಟಕಾಂಚೆ ।।' ಎಂಬ ಉಪದೇಶ ವನ್ನು ಸಂತ ತುಕಾರಾಮ ಮಹಾರಾಜರೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಧರ್ಮಿಯರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿ ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕೂಡಾ ಕಾಲಾನುಸಾರ ಆವಶ್ಯಕ ವಿಠ್ಠಲ ಭಕ್ತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ವಾರಕರಿ ಬಾಂಧವರಂತೆ ಎಲ್ಲ ವಿಠ್ಠಲ ಭಕ್ತರೂ ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆಯ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಾಲಿಸ ಬಹುದು, ಎಂಬುದನ್ನೂ ಈ ಕಿರುಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಿರುಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿನ ಜ್ಞಾನಾಮೃತವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಭಕ್ತರಿಂದ ಶ್ರೀ ವಿಠ್ಠಲನ ಉಪಾಸನೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಭಕ್ತಿಭಾವ ದಿಂದ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಗುರುಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ !

- ಸಂಕಲನಕಾರರು

ಶ್ರೀ ವಿಠ್ಠಲ

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

(ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶಗಳನ್ನು '*' ಈ ಗುರುತಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.)

卐 'ಕೆಟ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಆಗುವ ತೊಂದರೆ' ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯ ಅರ್ಥ ೭

卐 'ಸೂಕ್ಷ್ಮ' ಶಬ್ದದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಸಂಜ್ಞೆಗಳ ಅರ್ಥ ೮

卐 ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ೯

卐 ಮನೋಗತ ೧೧

೧.	**ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ**	೧೩
೨.	**'ವಿಠ್ಠಲ'ನ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು : ಪಾಂಡುರಂಗ**	೧೩
೩.	**ಇತಿಹಾಸ**	೧೫
೪.	**ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ**	೧೬
೫.	**ಪರಿವಾರ**	೧೯
೬.	**ಮೂರ್ತಿವಿಜ್ಞಾನ**	೧೯
	* ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಪಂಢರಪುರದ ಶ್ರೀ ವಿಠ್ಠಲನ ಮೂರ್ತಿ	೨೪

೭. ಪಂಢರಪುರದ ಕೆಲವು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಸ್ಥಾನಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜ್ಞಾನದ ಪರೀಕ್ಷಣೆ **೩೨**

* ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ೩೩
* ಲೋಹತೀರ್ಥ ೩೩

೮. ಉಪಾಸನೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಹಿಂದಿನ ಶಾಸ್ತ್ರ **೩೫**

* ಶ್ರೀ ವಿಠ್ಠಲನಿಗೆ ಬುಕ್ಕಿಟ್ಟನ್ನು ಏಕೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ? ೩೯
* ಶ್ರೀ ವಿಠ್ಠಲನಿಗೆ ಗೋಪಿಚಂದನವನ್ನು ಏಕೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತುಳಸಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ ? ೪೦
* ಶ್ರೀ ವಿಠ್ಠಲನ ಉಪಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ತಾಳ-ಮೃದಂಗಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುವುದರ ಮಹತ್ವ ೪೨
* ಶ್ರೀ ವಿಠ್ಠಲನಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳು ೪೯

೯. ವಿಠ್ಠಲಭಕ್ತರ (ಭಾಗವತ) ಸಂಪ್ರದಾಯ **೪೯**

೧೦. ವಿಠ್ಠಲಭಕ್ತರೇ, ವಿಠ್ಠಲನ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಕೃಪೆಯಾಗಲು ವ್ಯಷ್ಟಿ ಸಾಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಷ್ಟಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿರಿ ! **೫೪**